

SUMMARY

Protsenko O. V. Prevention of domestic violence is everyone's personal deal! The article summarizes approaches to coercive measures that apply to persons who have committed domestic violence, as well as developing their own recommendations to address or reduce the severity of this problem in society.

The existing and planned measures by the National Police of Ukraine on the impact on criminals practicing domestic violence are analyzed. Examples of the fight against domestic violence in the leading countries of the world are given.

The need for a clear definition in the minds of citizens what exactly should be qualified as domestic violence is noted. It is recommended to conduct thematic lessons with the disclosure of such concepts as "mutual respect", "mutual assistance", "respectful attitude to women, as well as older persons", "tolerant attitude to people with special needs" and others, which ultimately will help to grow mentally healthy nation.

Programs that teach young people healthy relationship skills such as communication, effectively managing feelings, and problem-solving can prevent violence. These skills can stop violence in dating relationships before it occurs.

The best way to put a lasting stop to domestic violence is for people to abstain from the practice of trying to control and mistreat those they love. To be able to achieve this goal, we need to teach our younger generation the significance of respecting their prospective partners through a courteous and healthy bond with our spouses and partners.

There are several ways to boost the prevention of domestic violence in our community. A major strategy for preventing domestic violence, frequently referred to as intimate partner violence, is by boosting respectful and peaceful relationships.

It is proposed to organize the work of a sufficient number of centers of social and psychological assistance available for victims, as well as free helplines that should work around the clock.

Keywords: *violence, domestic violence, forms of violence, victim's protection measures, coercive measures of influence.*

УДК 343.985

DOI: 10.31733/2078-3566-2020-1-293-300



Сенько А. В. ©

аспірант

(Дніпропетровський державний
університет внутрішніх справ)

СУТНІСТЬ КРИМІНАЛІСТИЧНОЇ ХАРАКТЕРИСТИКИ КРАДІЖОК БАГАЖУ ГРОМАДЯН, УЧИНЕНИХ В АЕРОПОРТУ

Стаття присвячена висвітленню деяких аспектів розслідування крадіжок багажу громадян, учинених в аеропорту. Розглядаються особливості криміналістичної характеристики для більш швидкого розслідування досліджуваної категорії кримінальних правопорушень.

Ключові слова: *крадіжки, організація, тактика, слідчі (розшукові) дії, криміналістична характеристика.*

Постановка проблеми. Утворення стабільної системи є обов'язковою умовою для ефективності будь-якої діяльності. Не є виключенням і процес досудового розслідування кримінально караних діянь. Важливою складовою методики розслідування окремого кримінального правопорушення є його криміналістична характеристика. Даний елемент дозволяє працівникам правоохоронних органів будувати версії та визначати напрямки кримінального провадження на його початковому етапі. В той же час, під час розслідування крадіжок багажу громадян, учинених в аеропорту, початковий етап в багатьох випадках має вирішальне значення. Адже надає можливість зібрати достатню кількість доказової інформації, яка буде з часом втрачена без можливості її відновлення.

© Сенько А. В., 2019
k_ksmp@dduvs.in.ua

Тому питання дослідження та розробки дієвої криміналістичної характеристики зазначеного правопорушення має важливе значення для розслідування в цілому.

Аналіз публікацій, в яких започатковано вирішення цієї проблеми. Дослідженню концептуальних засад розслідування злочинів присвятили свої праці такі науковці, як Ю. П. Аленін, В. П. Бахін, В. Д. Берназ, Р. С. Белкін, В. К. Весельський, А. Ф. Волобуєв, В. А. Журавель, А. В. Іщенко, О. Н. Колесніченко, В. В. Лисенко, В. К. Лисиченко, І. М. Лузгін, В. Г. Лукашевич, Є. Д. Лук'янчиков, Ю. Ю. Орлов, М. А. Погорєцький, М. В. Салтєвський, Р. Л. Степанюк, Л. Д. Удалова, К. О. Чаплинський, Ю. М. Чорноус, В. Ю. Шепітько, М. П. Яблоков та ін. Проте особливості криміналістичної характеристики крадіжок багажу громадян, учинених в аеропорту, не були досліджені. В той же час, існує необхідність надання працівникам правоохоронних органів дієвої системи криміналістично значущих ознак на початковому етапі розслідування.

Метою даної статті є дослідження сутності криміналістичної характеристики крадіжок багажу громадян, учинених в аеропорту.

Виклад основного матеріалу. Починаючи розгляд криміналістичної характеристики крадіжок багажу громадян, учинених в аеропорту, слід наголосити на тому, що дана наукова категорія є складовою методикою розслідування досліджуваного суспільно небезпечного діяння. Слід зазначити, що існують різні види методик.

Науковці вказують на наявність міжвидових, видових та внутрішньовидових методик. Зокрема, під міжвидовою (комплексною) методикою вони визначають не просто сукупність окремих видових методик, а їх загальну інтегровану модель, що виконує системоутворюючу і методологічну функцію. Таким чином, розробки теоретичних основ криміналістичної методики ведуться в різних напрямках, що народжують нові підходи, уточнюючи, доповнюючи і оновлюючи відомі і, здавалося б, усталені наукові поняття та положення. Разом з тим, відсутні чіткі позиції по одній із найголовніших проблем теорії та методології – за системою принципів формування криміналістичних методик розслідування. Крім того, не завжди відрізняються принципи науково-теоретичної розробки приватних методик розслідування, з одного боку, і принципи застосування і побудови методики розслідування злочинів у практичній діяльності – з іншого. У зв'язку з цим треба відзначити, що формування криміналістичної методики розслідування обумовлюється визначенням тих теоретичних і методологічних передумов, на основі яких можна виявити загальні закономірності та взаємозв'язки, властиві основним об'єктам криміналістичного наукового дослідження: діяльності з розслідування злочинів, з одного боку, та діяльності з їх вчинення – з іншого. Вважаємо, що зазначена мета може бути досягнута за допомогою дієвого, системного та функціонального підходів, які утворюють у своїй системі загальний комплексний підхід, що є засобом пояснення, конструювання та прогнозування науково-методичних розробок [16, с. 7–9]. Як бачимо, досліджувана методика розслідування буде внутрішньовидовою у зв'язку з виділенням певного кваліфікаційного елемента вчинення крадіжок. В той же час, дослідження визначеної наукової категорії повинно починатися з вивчення криміналістичної характеристики.

На сьогодні вчені-криміналісти наголошують на тому, що криміналістична характеристика злочинів – це заснована на практиці правоохоронних органів і криміналістичних досліджень модель системи зведених відомостей про криміналістично значущі ознаки виду, групи або конкретного злочину, яка має на меті оптимізувати процес розкриття та розслідування злочину [8, с. 255].

Є. П. Іщенко акцентує увагу на тому, що, працюючи по конкретній кримінальній справі, слідчий нерідко зустрічається з труднощами в з'ясуванні криміналістичних особливостей того або іншого виду чи групи злочинів, а також у виборі оптимальних підходів до їхнього розкриття і розслідування. Іншими словами, йому необхідна, так звана «криміналістична матриця» розслідування, наклавши яку на сформовану (або вихідну) слідчу ситуацію, він міг би чітко зорієнтуватися, що і як йому слід зробити для встановлення і викриття винних осіб і виправдання невинних, якщо вони через обставини, що склалися, виявилися під підозрою [6, с. 120–121]. Тобто акцентується увага на тому, що необхідна певна система, «криміналістична матриця», яка забезпечить можливість вирішення першочергових завдань кримінального провадження.

У свою чергу В. Д. Берназ формулює дану категорію як основу на державних статистичних даних науково-обґрунтовану систему узагальненої інформації та їх джерел про обставини, які були доказані, та інші, які мали значення для попередження, виявлення, розкриття, розслідування та судового розгляду досліджуваних злочинів зазначе-

ної категорії [3, с. 17]. Підтримуючи наведену позицію, М. М. Єфімов зазначає, що криміналістична характеристика злочинів – це система відомостей про криміналістично значущі ознаки кримінально караного діяння, яка відображає закономірні зв'язки між ними і слугує побудові та перевірці слідчих версій для вирішення основних завдань розслідування [5, с. 15]. Як бачимо, науковці виходять з того, що дана категорія повинна будуватись на вивченні масиву кримінальних проваджень, які дають змогу будувати відповідні кореляційні зв'язки.

Слід навести результати дослідження В. П. Бахіна та Б. Є Лук'янчикова, які, з огляду на великий масив наукових джерел, визначили наступні розповсюджені дефініції криміналістичної характеристики, зокрема:

- інформаційна модель типових ознак певного виду (групи) злочинів;
- вірогідна модель події;
- система даних (відомостей) про злочин, які допомагають розкриттю та розслідуванню;
- система узагальнених фактичних даних, знання яких необхідне для організації розкриття та розслідування злочинів;
- система особливостей виду злочинів, які мають значення для розслідування;
- система опису криміналістично значущих ознак злочинів з метою забезпечення їх розкриття, розслідування та запобігання;
- склад події даного виду злочину, який вказує на його стійкі ознаки, що проявляються зовні як визначена за змістом, чітко вибудована система матеріальних та інтелектуальних слідів тощо [2, с. 39].

У підсумку зазначимо, що криміналістична характеристика крадіжок багажу громадян, учинених в аеропорту – це система узагальнених фактичних даних вивчених матеріалів судово-слідчої практики, які відображають зв'язок та співвідношення окремих криміналістично значущих елементів, що можуть бути використані в процесі досудового розслідування конкретного кримінального правопорушення.

Стосовно значення криміналістичної характеристики – ми поділяємо позицію науковців, які розділяють його на практичне й теоретичне. Для працівників поліції, які безпосередньо займаються розслідуванням, найбільш важливим є практичне застосування того чи іншого засобу, що допоможе в процесі розслідування. Тобто дійсна цінність криміналістичної характеристики того чи іншого виду злочину – це можливість її практичного застосування, можливість вирішити певні питання з огляду на неї і, звичайно, можливість, спираючись на неї, зробити розслідування певної категорії злочинів більш швидким та ефективним [5, с. 15]. Тобто теоретичне значення полягає в побудові певної системи криміналістично значимої інформації, а практичне – у можливості її використання правоохоронними органами.

З огляду на це, доречною вбачається думка В. В. Радаєва, який наступним чином окреслив напрямки використання досліджуваної наукової категорії:

- виявлення злочинів, висунення версій про злочинний характер тієї чи іншої події;
- висунення версії про особу злочинця;
- висунення версії про вчинення злочину групою осіб;
- використання відомостей про типові місця приховання та реалізації викраденого для розшуку предметів посягання;
- застосування даних про механізм слідоутворення для правильного визначення кола можливих джерел інформації про злочин, більш цілеспрямованої роботи з їх виявлення, для виявлення матеріальних слідів злочину в ході огляду [11, с. 17–19].

Виходячи з наведених напрямків використання досліджуваної категорії, необхідно вирішити зміст її побудови. Це пов'язано з відповідним набором елементів, які становлять структуру криміналістичної характеристики. З огляду на дослідження Г. А. Матусовського, можна зробити висновок, що криміналістична характеристика, як накопичення і джерело відомостей про певні види злочинів, виконуючи інформаційну функцію, становить собою єдину інформаційну систему. Використання останньої можливо шляхом одержання й аналізу відомостей щодо окремих елементів і встановлення зв'язків між ними. У цьому розумінні всі елементи системи теоретично рівнозначні і поділяти їх на основні та другорядні недоцільно. У той же час використання такої інформаційної системи вимагає в кожному конкретному випадку виокремлення ключового елемента, через який можна здійснити "вхід" у систему з метою одержання необхідної

інформації. Виокремлення ключового елемента для конкретного випадку залежить від слідчої ситуації, що склалася на даному етапі розслідування, а також від того, які вихідні дані має слідчий і які з них необхідно встановити. Аналіз кримінальних справ щодо злочинів різних категорій показує, що значна частина їх учиняється способами, ознаки яких не завжди очевидні. Тому їх виявлення й пояснення вимагають у першу чергу знань і використання систематизованого опису способів злочинів [10, с. 149]. Саме тому нам необхідно дослідити систему криміналістичної характеристики та визначити її елементи.

Наприклад, О. О. Ексархопуло в даній системі виділяє такі елементи: спосіб вчинення злочину; спосіб приховування злочину; механізм злочину; обстановку вчинення злочину; знаряддя злочину; характерні для даного способу сліди; особа злочинця; особа потерпілого; мотиви поведінки злочинця та жертви [19, с. 271].

Ряд науковців формували систему з огляду на існування в ній наступних складових:

- матеріальні сліди злочину;
- спосіб учинення й приховування злочину;
- місце, час та механізм його вчинення;
- обстановку вчинення злочину;
- предмет злочинного посягання;
- мету й мотиви кримінального діяння;
- особистісні характеристики учасників кримінального процесу;
- обставини, що сприяють учиненню злочину [1, с. 180].

У свою чергу, О. Р. Росинська зазначає наявність таких складових, як характеристика типових способів учинення та приховування злочинів даного виду та інших обставин злочину; відомості про коло осіб, серед яких треба шукати злочинця; характеристика типового потерпілого; опис типових обставин, що сприяли або перешкоджали таким злочинам [12, с. 242].

Безпосередньо дослідженням питання криміналістичної характеристики крадіжок займався О. Г. Швидкий, який виокремив наступні її елементи:

- способи підготовки, вчинення і приховування злочину, а також особливості залишених слідів;
- обстановка (час, місце, інші обставини), у якій готується злочинець до квартирної крадіжки і вчинює її;
- безпосередній предмет злочинного посягання;
- особистість злочинця;
- особистість потерпілого від квартирної крадіжки [18, с. 5–6].

А вже Н. С. Карпов серед основних елементів криміналістичної характеристики називає такі:

- спосіб вчинення злочину;
- місце і обстановка;
- час вчинення злочину;
- знаряддя і засоби;
- предмет посягання;
- потерпіла особа;
- особа злочинця;
- сліди злочину (у широкому значенні) [7, с. 268–269].

Найбільш широкою системою є побудована В. Ф. Єрмоловичем на основі вивчення справ різної категорії. Серед різних її елементів можна зазначити наступні: зв'язок злочину з адміністративними правопорушеннями, а також порушеннями фінансової, технологічної, трудової та іншої дисципліни; криміналістична структура злочину; способи ухилення від кримінальної відповідальності й покарання обвинуваченого за вчинене; діяльність осіб, що об'єктивно сприяла настанню злочинного результату або ухиленню суб'єкта від кримінальної відповідальності тощо [4, с. 238].

Цікавою є система, запропонована О. Г. Філіпповим, до якої відносяться:

- безпосередній предмет злочинного посягання;
- спосіб скоєння і приховування злочину;
- обставини, під час яких готувався та був скоєний злочин (час, місце, умови охорони об'єкта);
- особливості залишених злочинцями слідів (механізм слідоутворення у широкому розумінні);

– особа злочинця та потерпілого (включаючи й мотиви злочину) [17, с. 12].

Майже ідентичною попередній є система, запропонована В. В. Тіщенком, який серед складових визначає наступні: 1) дані про суб'єкта злочину; 2) дані про цілі та мотиви діяльності по вчиненню злочинної діяльності; 3) дані про об'єкт злочинного посягання; 4) дані, що характеризують обстановку, в якій проходив процес злочинної діяльності; 5) дані про механізм злочинної діяльності; 6) дані про наслідки вчинених злочинів [15, с. 58].

Інший дослідник криміналістичної характеристики крадіжок, І. В. Сорока, серед її елементів виділяла наступні:

- спосіб учинення злочину;
- обстановка злочину;
- слідова картина;
- особа потерпілого;
- особа злочинця [13, с. 38–39].

Одну з найбільш простих систем криміналістичної характеристики сформував М. П. Яблоков, який відніс до неї відомості про:

- 1) спосіб учинення злочину;
- 2) механізм злочину;
- 3) обстановку вчинення злочину;
- 4) типологічні риси особи суб'єкта (суб'єктів) злочину [20, с. 48].

А вже В. Г. Танасевич та В. О. Образцов вирізнили наступні елементи досліджуваної наукової категорії:

- спосіб вчинення злочину;
- обстановку вчинення злочину;
- безпосередній об'єкт злочинного посягання, умови охорони його від злочинних посягань;
- обставини підготовки до вчинення злочину та приховання слідів, а також характеристика осіб, що його вчинили;
- особа злочинця, його поведінка до і після вчинення злочину [14, с. 97].

Останнім досліджував криміналістичну характеристику крадіжок А. С. Кузьменко, який на основі аналізу матеріалів кримінальних проваджень та позицій вчених визначив наступний перелік її елементів:

- спосіб учинення злочину;
- обстановка злочину;
- слідова картина;
- предмет злочинного посягання;
- особа злочинця (крадія-рецидивіста);
- особа потерпілого [9, с. 99].

На основі дослідження кримінальних проваджень та з огляду на вищенаведені позиції науковців, ми визначили, що система криміналістичної характеристики крадіжок багажу громадян, учинених в аеропорту, складається з наступних елементів:

- спосіб підготовки, учинення та приховування кримінального правопорушення;
- предмет посягання;
- обстановка вчинення кримінально-караного діяння;
- слідова картина;
- особа правопорушника;
- особа потерпілого.

Проведене опитування респондентів дало змогу зробити висновок, що на початковому етапі розслідування крадіжок багажу громадян, учинених в аеропорту, дані, що становлять зміст означених елементів, використовуються у відповідному співвідношенні:

- спосіб підготовки, учинення та приховування кримінального правопорушення – у 76 % випадків;
- предмет посягання – 91 %;
- обстановка вчинення кримінально-караного діяння – 67 %;
- слідова картина – 43 %;
- особа правопорушника – 21 %;
- особа потерпілого – 94 %.

Висновки. У підсумку зазначимо, що криміналістична характеристика крадіжок багажу громадян, учинених в аеропорту – це система узагальнених фактичних даних вчених матеріалів судово-слідчої практики, які відображають зв'язок та співвідношення

окремих криміналістично значущих елементів, що можуть бути використані в процесі судового розслідування конкретного кримінального правопорушення. Система означеної категорії складається з наступних елементів: спосіб підготовки, учинення та приховування кримінального правопорушення; предмет посягання; обстановка вчинення кримінально-каранного діяння; слідова картина; особа правопорушника; особа потерпілого.

Список використаних джерел

1. Андреев И. С., Грамович Г. И., Порубов Н. И. Курс криминалистики / Под ред. Н. И. Порубова. Минск: Вышш. шк., 2000, 335 с.
2. Бахін В. П., Лук'янчиков Б. Є. Склад і призначення криміналістичної характеристики злочинів. *Правничий часопис Донецького університету*. 2000. №1(4). С. 39–43.
3. Берназ В. Д. Криміналістична характеристика як наукова категорія. *Південноукраїнський правничий часопис*. 2006. №1. С. 16–18.
4. Ермолович В. Ф. Криминалистическая характеристика преступлений. Мн., 2001. С. 238–240.
5. Єфімов М. М. Розслідування злочинів проти громадського порядку та моральності : навч. посібник. 2-е вид., доп. і перероб. Дніпро : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2018. 188 с.
6. Ищенко Е. П. Проблемы криминалистической характеристики преступлений. *50 лет в криминалистике. К 80-летию со дня рождения Р. С. Белкина. Матер. между. науч. конф.* Воронеж: Воронеж. гос. ун-т, 2002. С. 120–121.
7. Карпов Н. С. Криміналістична характеристика торгівлі людьми. *Університетські наукові записки*. 2005. № 3 (15). С. 268–273.
8. Криміналістика: навчальний посібник / за заг. ред. Є. В. Пряхіна. Львів: ЛьвДУВС, 2010. 540 с.
9. Кузьменко А. С. До питання побудови криміналістичної характеристики квартирних крадіжок, учинених раніше засудженими особами. *Актуальні питання теорії та практики криміналістичної науки: матеріали наук.-практ. семінару (Дніпро, 16 трав. 2018 р.)*. Дніпро: Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2018. С. 98–100.
10. Матусовский Г. А. Структура криміналістичної характеристики злочинів. *Криміналістика. Криміналістична тактика і методика розслідування злочинів / За ред. В. Ю. Шенітька*. Харків: Право, 1998. С. 149.
11. Радаев В. В. Криминалистическая характеристика преступлений и ее использование в следственной практике: лекция. Волгоград: ВСШ МВД СССР, 1987. 24 с.
12. Россинская Е. Р. Криминалістика. Вопросы и ответы: Учеб. пособие для вузов. М. : ЮНИТИ-ДАНА, 2000. 351 с.
13. Сорока І. В. Особливості запобігання крадіжок майна громадян, вчинених неповнолітніми. *Сучасна кримінально-правова політика України: законотворчість та судова практика (тенденції, проблеми і шляхи їх подолання): Матеріали круглого столу (Дніпропетровськ, 22 квіт. 2016 р.)*. Дніпропетровськ: ДДУВС, 2016, с. 481–483.
14. Танасевич В. Г., Образцов В. А. О криминалистической характеристике преступлений. *ВИ по изучению причин и разработке мер предупреждения преступности*. М., 1976. Вып. 25. С. 94–104.
15. Тищенко В. В. Корыстно-насильственные преступления: Криминалистический анализ: Монография. Одесса: Юридическая литература, 2002. 360 с.
16. Тищенко В. В. Криміналістичні технології в теорії і практиці розслідування. *Актуальні проблеми держави і права: зб. наук. праць*. Вип. 44. Одеса: Юридична література, 2008. С. 18–24.
17. Филиппов А. Г. О понятии и содержании криминалистической характеристики преступлений. *Вопросы совершенствования методики расследования преступлений: Сб. науч. тр. Ташкентской высшей школы МВД СССР*. Ташкент, 1984, с. 11–15.
18. Швидкий О. Г. Планування та організація початкових слідчих дій при розслідуванні квартирних крадіжок : автореф. дис. на здоб. наук. ступ. к.ю.н. Харків: Національна юридична академія імені Ярослава Мудрого, 2000. 18 с.
19. Эксархопуло А. А. Криминалістика в схемах и иллюстрациях : учебное пособие. СПб: Издательство «Юридический центр Пресс», 2002. 450 с.
20. Яблоков Н. П. Обстановка совершения преступления как элемент его криминалистической характеристики *Криминалистическая характеристика преступлений: Сб. науч. тр.* М., 1984. С. 50–54.

Надійшла до редакції 07.11.2019

References

1. Andreyev, I. S., Gramovich, G. S., Porubov N. I. (2000) Kurs kriminalistiki [Criminalistics course] / Pod red. N. I. Porubova. Mnsk: Vyssh. shk., 335 s. [in Russ.].
2. Bakhin, V. P. & Luk'yanchikov, B. Ye. (2000) Sklad i pryznachennya kryminalistychnoyi kharakterystyky zlochyv. [The composition and purpose of the forensic characteristics of crimes].

3. Bernaz, V. D. (2006) Kryminalistychna kharakterystyka yak naukova katehoriya. [Forensic characteristics as a scientific category]. *Pivdenoukrayins'kyu pravnychyy chasopys. №1. S. 16–18. [in Ukr.]*.
4. Yermolovich, V. F. (2001) Krsmsnalsstscheskaya kharaktersstska prestuplensy. [Forensic description of crimes] *Mn. S. 238–240. [in Russ.]*.
5. Yefimov, M. M. (2018) Rozsliduvannya zlochyniv proty hromads'koho porjadku ta moral'nosti [Investigation of crimes against public order and morality] : navch. posibnyk. 2-e vyd., dop. i pererob. Dnipro : Dniprop. derzh. un-t vnutr. sprav, 2018. 188 s. [in Ukr.]
6. Ishchenko, Ye. P. (2002) Problemy kriminalisticheskoy kharakteristiki prestupleniy. [Problems of forensic characteristics of crimes]. 50 let v kriminalistike. K 80-letiyu so dnya rozhdeniya R. S. Belkina. Mater. mezhd. nauch. konf. Voronezh: Voronezh. gos. un-t, S. 120–121. [in Russ.]
7. Karpov, N. S. (2005) Kryminalistychna kharakterystyka torhivli lyud'my. [Forensic characteristics of human trafficking]. *Universytet's'ki naukovy zapysky. № 3 (15). S. 268–273. [in Ukr.]*
8. Kryminalistyka [Forensics] : navchal'nyy posibnyk / za zah. red. YE. V. Pryakhina. L'viv: L'vDUVS, 2010. 540 s. [in Ukr.]
9. Kuz'menko, A. S. (2018) Do pytannya pobudovy kryminalistychnoyi kharakterystyky kvartyrnykh kradizhok, uchynenykh ranishe zasudzhenyi osobamy. [Concerning the construction of forensic characteristics of apartment thefts committed by previously convicted persons]. Aktual'ni pytannya teoriyi ta praktyky kryminalistychnoyi nauky: materialy nauk.-prakt. seminaru (Dnipro, 16 trav. 2018 r.). Dnipro: Dniprop. derzh. un-t vnutr. sprav. S. 98–100. [in Ukr.]
10. Matusovskyi, H. A. (1998) Struktura kryminalistychnoyi kharakterystyky zlochyniv. [The structure of the forensic characteristics of crimes]. *Kryminalistyka. Kryminalistychna taktyka i metodyka rozsliduvannya zlochyniv / Za red. V. YU. Shepit'ka. Kharkiv: Pravo. S. 149. [in Ukr.]*
11. Radayev, V. V. (1987) Kriminalisticheskaya kharakteristika prestupleniy i yeyo ispol'zovaniye v sledstvennoy praktike [Forensic characterization of crimes and its use in investigative practice] : lektsyya. Volgograd: VSSh MVD SSSR. 24 s. [in Russ.]
12. Rossinskaya, E. R. (2000) Kriminalistika. Voprosy i otvety [Criminalistics. Questions and Answers] : Ucheb. posobiye dlya vuzov. M. : YUNITI-DANA. 351 s. [in Russ.]
13. Soroka, I. V. (2016) Osoblyvosti zapobihannya kradizhok mayna hromadyan, vchynenykh nepovnolitnimy. Suchasna kryminal'no-pravova polityka Ukrainy: zakonotvorchist' ta sudova praktyka (tendentsiyi, problemy i shlyakhy yikh podolannya) [Features of prevention of theft of property of citizens, committed by minors. Contemporary Criminal Law of Ukraine: Lawmaking and Court Practice (Trends, Problems and Ways to Overcome It)] : Materialy kruhloho stolu (Dnipropetrovs'k, 22 kvit. 2016 r.). Dnipropetrovs'k: DDUVS, s. 481–483. [in Ukr.]
14. Tanasevich, V. G. & Obratsov V. A. (1976) O krimynalisticheskoy kharakteristiki prestupleniy. VI po izucheniyu prichyn i razrobotke mer preduprezhdeniya prestupnosti. [in the forensic characteristics of offenses. VI for the study of the causes and the development of crime prevention measures]. *M. Vyp. 25. S. 94–104. [in Russ.]*
15. Tishchenko, V. V. (2002) Korystno-nasil'stvennyye prestupleniya: Kriminalisticheskyy analiz [Self-serving violent crimes: Forensic analysis] : Monografiya. Odessa: Yuridicheskaya literatura. 360 s. [in Ukr.]
16. Tishchenko, V. V. (2008) Kryminalistychni tekhnolohiyi v teoriyi i praktytsi rozsliduvannya. Aktual'ni problemy derzhavy i prava [Forensic technologies in the theory and practice of investigation. Actual Problems of State and Law] : zb. nauk. prats'. Vyp. 44. Odesa: Yurydychna literatura. C. 18–24. [in Ukr.]
17. Filippov, A. G. (1984) O ponyatii i sodержanii kriminalisticheskoy kharakteristiki prestupleniy. [On the concept and content of the forensic characteristics of crimes]. *Voprosy sovershenstvovaniya metodiki rassledovaniya prestupleniy: Sb. nauch. tr. Tashkentskoy vysshney shkoly MVD SSSR. Tashkent, s. 11–15. [in Russ.]*
18. Shvydkyy, O. H. (2000) Planuvannya ta orhanizatsiya pochatkovykh slidchykh diy pry rozsliduvanni kvartyrnykh kradizhok [Planning and organization of initial investigative actions in the investigation of apartment thefts] : avtoref. dys. na zdob. nauk. stup. k.yu.n. Kharkiv: Natsional'na yurydychna akademiya imeni Yaroslava Mudroho. 18 s. [in Ukr.]
19. Éksarkhopulo, A. A. (2002) Kriminalistika v skhemakh i illyustratsyyakh [Forensic science in diagrams and illustrations] : uchebnoye posobiye. SPb: Izdatel'stvo «Yuridicheskyy tsentr Press». 450 s. [in Russ.]
20. Yablokov, N. P. (1984) Obstanovka soversheniya prestupleniya kak élement ego kriminalisticheskoy kharakteristiki. *Kriminalisticheskaya kharakteristika prestupleniy* [The situation of committing a crime as an element of its forensic characteristics *Forensic characteristics of crimes*] : Sb. nauch. tr. M. S. 50–54. [in Russ.]

SUMMARY

Senko A. V. Essence of forensic description of citizens' luggage thefts committed at the airport. The article deals with some aspects of investigating theft of citizens' luggage at the airport. The features of forensic characteristics for faster investigation of the investigated category of criminal offenses

es are considered.

The author emphasizes that the creation of a stable system is a prerequisite for the effectiveness of any activity. The process of pre-trial investigation of criminal offenses is not an exception. An important element of the methodology of investigation of a particular criminal offense is its forensic characteristics. This element allows law enforcement officials to build versions and determine the direction of criminal proceedings at its initial stage. At the same time, when investigating theft of citizens' luggage at the airport, the initial stage is in many cases crucial. It provides an opportunity to gather sufficient evidence that will be lost over time without being able to recover it. Therefore, the issue of research and development of the current forensic characteristics of the offense is important for the investigation as a whole.

It is also noted that the forensic characteristics of the citizens' luggage theft committed at the airport is a system of generalized evidence of the studied materials of the forensic practice, which reflect the connection and correlation of individual forensically significant elements that can be used in the pre-trial investigation of a specific criminal offense. The system of the designated category consists of the following elements: method of preparation, commission and concealment of a criminal offense; the subject of the assault; the situation of committing a criminal offense; a trace picture; the person of the offender; the identity of the victim.

Keywords: *theft, organization, tactics, investigative (search) actions, forensic characteristics.*

УДК 343.13

DOI: 10.31733/2078-3566-2020-1-300-305



Таус М. М. ©

аспірант

Науковий керівник – к.ю.н. Рогальська В. В.

*(Дніпропетровський державний
університет внутрішніх справ)*

ЗГОДА ПОТЕРПІЛОГО НА УКЛАДЕННЯ УГОДИ ПРО ВИЗНАННЯ ВИНУВАТОСТІ: ОКРЕМІ АСПЕКТИ

У статті проаналізовано здійснення кримінального провадження на підставі угоди про визнання винуватості, укладеної за письмової згоди потерпілого. Досліджено проблему процесуального оформлення письмової згоди потерпілого на укладення прокурором угоди про визнання винуватості та подальшого розгляду такої угоди судом. Виявлено недоліки та прогалини законодавства, запропоновано можливі шляхи їх подолання для забезпечення ефективного розширення меж застосування інституту угод у кримінальному судочинстві України з дотриманням процесуальних гарантій усіх учасників кримінальних правовідносин.

Ключові слова: *кримінальне провадження, угода, угода про визнання винуватості, потерпілий, письмова згода потерпілого.*

Постановка проблеми. Інститут угоди у кримінальному судочинстві України вперше був запроваджений у 2012 році із прийняттям чинного Кримінального процесуального кодексу України (далі – КПК). Він покликаний забезпечувати також основні завдання кримінального провадження, що передбачені в ст. 2 КПК, а саме: охороняти права, свободи та законні інтереси учасників кримінального провадження й забезпечувати швидко, повне та, найголовніше, неупереджене розслідування й судовий розгляд [1].

Разом із тим та кількість змін, які були внесені законодавцем до глави 35 КПК, свідчить про те, що зазначений правовий інститут перебуває у стані безперервного розвитку, що направлений у тому числі і на розширення засад диспозитивності кримінального провадження, зокрема шляхом надання можливості обвинуваченому та прокурору укласти угоду про визнання винуватості в кримінальному провадженні, у якому бере участь потерпілий.

Однак вивчення матеріалів кримінальних проваджень та опитування суддів і прокурорів дає підстави зробити висновок про те, що в ході практичного застосування вищезазначених норм у судовому провадженні виникають певні труднощі, пов'язані передусім із недосконалістю чинного кримінального процесуального законодавства, що регламентує